

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ “УКРАЇНА” (КИЇВ)
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ (БІЛА ЦЕРКВА)
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КЗ КОР “БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ”
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА (УМАНЬ)**

Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика

**Всеукраїнська
науково-практична конференція**

23-24 листопада 2023 року

м. Біла Церква

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.; Ірпінь: ВТФ Перун, 2005. С. 977.
2. Етичний кодекс вченого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyjkodeks-uchenogo-Ukrainy.pdf>.
3. Про освіту: Закон України / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, ст.380. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/print>.
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1994. № 13. Ст.64. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print1443097366893420>.
5. Теорія і практика інтелектуальної власності. URL: https://inprojournal.org/wp-content/uploads/2017/6_2017/3.pdf
6. Словник іншомовних соціокультурних термінів. URL: <http://slovopedia.org.ua/39/53392/260673.html>.
7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : Наказ МОН України від 12.01.2017 р. № 40. / Офіційний вісник України. 2017 р. № 20. ст. 576. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>.

УДК 37.018.43.043.5(477.82)

СОЦІАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Зелінська В.А., асистент,
Білоцерківський національний аграрний
університет, м. Біла Церква*

Дистанційна освіта вже багато десятиліть є невід’ємною частиною освітнього процесу багатьох країн. Технологічний розвиток зумовлює постійне збільшення кількості освітніх платформ та закладів, що пропонують навчання онлайн. Особливу популярність дистанційна освіта здобула після 2019 року, коли у вільному доступі з’явилося більше 10 тисяч онлайн курсів, як були викладені близько 800 провідними університетами світу – більшість безкоштовно, а деяку за помірну плату. Також на популярність дистанційного навчання вплинула пандемія коронавірусу, коли весь світ змушений був масово і швидко знаходити нові і зручні шляхи організації онлайн- навчання. Отже, представники дистанційних освітніх ресурсів та розробники навчальних матеріалів змушені були переглянути і переосмислити практики, які традиційно пов’язані з розробкою та наданням такого роду освітнього навчання. Дійсно, загальна доступність мультимедійних засобів комунікації, таких як електронна пошта, дошки оголошень, конференц-системи, чат-системи, дошки, чати і відеоконференції, впливають на освітні програми, навчальні матеріали та методи навчання. Змінюються навіть характеристики учнівської аудиторії. Учні тепер часто не належать до однієї однорідної вікової чи соціальної групи, а також не бажають продовжувати отримувати інформацію пасивно, з мінімальною взаємодією та мінімальним зворотнім зв’язком. Більше того, з урахуванням останніх подій та глобальних проблем, що спричинили ізоляцію багатьох людей, кардинально змінилося поняття «робоче місце» і це дедалі більше вимагає гнучкості та нових навиків від працівників, як обізнаної робочої сили, яка може співпрацювати, часто з іншими підрозділами та/або компаніями – навіть через континенти та океани. Крім того, Інтернет, ще десятиліття тому безповоротно змінив принципи доступу до інформації, і те,

який обсяг інформації кожен може мати, - всесвітня мережа вже давно слугує засобом взаємодії між людьми, способом соціальної комунікації. Завдяки інтернету онлайн навчання набуло небаченої популярності, адже воно дозволяє здобувати освіту, перебуваючи практично в будь-якій точці світу. Через постійне удосконалення і розвиток технологій, інтеграцію штучного інтелекту, постійне вдосконалення програмного забезпечення, завжди існує необхідність переосмислювати, як здобуваються знання і навички, як відбувається навчання в таких умовах, як онлайн навчання впливає на взаємодію та співпрацю в процесі здобуття знань.

В процесі дистанційної освіти – ефективність навчання є життєво важливою складовою. Різкий перехід до онлайн-навчання під час пандемії Ковід-19 викликав занепокоєння щодо якості навчання, ефективності, результатів навчання та задоволеності студентів. Онлайн-навчання надає викладачам достатньо часу для підготовки лекцій, однак при цьому відчувається брак взаємодії між викладачем і студентом. Свон [4] зазначає, що ефективність навчання в онлайн середовищі має на меті перевершити ефективність навчання за допомогою інших методів, зокрема, очного навчання та навчання в аудиторіях. В умовах війни в Україні всі ці проблеми постали ще в більшому світлі, адже до загальновідомих труднощів додалися ще стреси, які отримують студенти та викладачі від пострілів, вибухів, повітряних тривог, поганого сну та невизначеності стосовно завтрашнього дня. Зруйновані міста та навчальні заклади, необхідність переїзду за кордон в пошуках безпечного середовища, пригнічений психологічний стан, від втрат рідних, домівок, майна і т.д.

У дистанційному навчанні як ніколи важливим аспектом є можливості для взаємодії та дискусій, адже це є ключовою частиною навчання у вищій школі. Ту і Корі (2002) вважають, що в спільноті онлайн-навчання життєво важливими є три аспекти: навчання, соціальна взаємодія та технологія. Взаємодія є центральним ядром навчального досвіду і фактором позитивного результату навчання. Взаємодія допомагає здобувати знання та розширювати можливості учнів, а також пропонує платформу для членів суспільства, які представляють спосіб спільного життя, щоб ділитися своїми цінностями та інтересами один з одним [5].

Середовище онлайн-навчання вимагає залучення студентів до онлайн-системи. Додатки онлайн систем надають багато можливостей, підтримуюючи процес обміну, узгодження та обговорення, як і при тому, що відбувається під час очних занять. В онлайн-режимі учні також можуть створювати спільний навчальний процес. Більше того, вчителі, які використовують соціальні програмні інструменти, повинні робити це не лише для того, щоб здаватися обізнаними з ними, але й для того, щоб забезпечити інтеграцію цих інструментів з обґрунтованими педагогічними стратегіями для сприяння автентичному обміну та діалогу з учнями та між ними.

Ефективність, якість, результати навчання та задоволеність студентів були в центрі уваги багатьох минулих досліджень. Програми та курси онлайн-навчання були повністю сплановані та розроблені для студентів, які віддають перевагу навчанню в Інтернеті, а не в традиційних аудиторіях, незалежно від причини. Різкий перехід до онлайн-навчання відкрив дискусійні питання щодо підготовленості учнів та ефективності навчання. Взаємодія між учнями та вивладачем, який проводить заняття, виявилася життєво важливою як для онлайн, так і для офлайн-середовища. В онлайн-середовищі ця взаємодія має більше значення, оскільки учні відчують себе ізольованими і далекими від

соціального існування класу. Однак до цього часу така ізоляція була запланованою і очікуваною в онлайн-курсах. Пандемія Ковід-19 змусила навчальні заклади по всьому світу призупинити роботу в класі і продовжити навчальну діяльність онлайн. Це вперше, коли більшість викладачів отримали досвід роботи в такому середовищі, тому необхідно дослідити ефективність цього нововведення в онлайн-навчанні. Результати свідчать про те, що брак соціальної взаємодії негативно впливає на соціальну взаємодію, створюючи бар'єри у спілкуванні, що перешкоджають ефективному навчанню. Це означає, що соціальна взаємодія все ще має важливе значення для ефективного онлайн-навчання, що узгоджується з висновками багатьох дослідників цього питання[2,3,4]. Під час карантину люди були змушені залишатися вдома і, таким чином, були відірвані від соціальної взаємодії із зовнішнім світом. Онлайн-навчання давало можливість учням спілкуватися зі своїми однолітками, студентами та викладачами, а отже, було важливою частиною навчання. Одним з недоліків онлайн-навчання є те, що учні не мають приватного простору зі своїми однолітками, що може перешкоджати розширенню соціальної взаємодії. На щастя, платформа Zoom, яка використовується більшістю організацій в Інтернеті, має кімнати для переговорів, які можуть надати учням простір для обговорення та обміну ідеями. Викладачі повинні використовувати можливості платформи Zoom для посилення соціальної взаємодії в онлайн-класі, що в кінцевому підсумку призведе до підвищення ефективності онлайн-навчання. Соціальне дистанціювання стало новою нормою до того часу поки спалах ковіду не вдалося призупинити за допомогою вакцин. Сприйняття дотримання соціальної дистанції є дуже важливим для її впровадження. Результати свідчать про те, що сприйняття дотримання соціальної дистанції зменшує вплив відсутності соціальної взаємодії на бар'єри, що перешкоджають ефективності онлайн-навчання.

Аналіз статей Х.Бебер , Д.Б. Ласфето, та С. Ульфа [1,2] щодо соціальної взаємодії та вивчення ефективності соціальної взаємодії та її тісний зв'язок з готовністю студентів до онлайн навчання показали , що вони в своїх дослідженнях стверджують, що в середовищі онлайн-навчання студенти залежать від себе і можуть мати можливість досягти більших академічних успіхів. Для того, щоб включити належну стратегію навчання для задоволення потреб студентів, університет повинен крім всього іншого, оцінювати їхні академічні навички шляхом відбору (особливо нових студентів) в онлайн-навчанні.

Проведені ними дослідження [1,2] виявили взаємозв'язок між самостійним навчанням та соціальною взаємодією студентів в онлайн-навчальному середовищі. Дослідження показало, що існує значний взаємозв'язок між самокерованим навчанням та взаємодією студентів в онлайн-навчальному середовищі, а також значні відмінності у взаємодії студентів в онлайн-навчальному середовищі залежно від рівня їхньої готовності до самокерованого навчання. Таким чином, готовність до самоспрямованого навчання рекомендується вважати одним із факторів, що сприяють підвищенню академічної успішності в середовищі онлайн-навчання. Врахування готовності до самостійного навчання в процесі онлайн-навчання може бути корисним для досягнення студентами успіху в середовищі онлайн-навчання.

Підсумовуючи, необхідно відмітити, що відсутність соціальної взаємодії є однією з перешкод для ефективного онлайн-навчання, тому викладачі повинні забезпечити інтерактивне середовище в класі. Це не тільки робить онлайн-навчання ефективним, але й знімає тривогу соціальної ізоляції. Однак помірний

ефект сприйняття збереження соціальної дистанції знижує вплив соціальної взаємодії на ефективність онлайн-навчання. Студенти вважають, що соціальна взаємодія менш важлива для ефективного навчання, коли вони бояться підхопити інфекцію на вулиці, а продовження навчання онлайн є більш важливим. Майбутні дослідження можуть зосередитися на розумінні різних видів діяльності, які можуть сприяти взаємодії в онлайн-середовищі. Викладачі повинні творчо підходити до вибору тем, які можуть допомогти студентам взаємодіяти один з одним і одночасно навчатися самостійно.

Література

1. Baber, H. Social interaction and effectiveness of the online learning – A moderating role of maintaining social distance during the pandemic COVID-19. *Asian Education and Development Studies*. Vol. 11 No. 1, pp. 159-171. URL : <https://doi.org/10.1108/AEDS-09-2020-0209>
2. Lasfeto, D.B., & Ulfa, S. (2020). The relationship between self-directed learning and students' social interaction in the online learning environment. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, 16(2), 34-41. URL : <https://doi.org/10.20368/1971-8829/1135078>
3. Robert M. Bernard, Beatriz Rojo de Rubalcava & (2000): Collaborative online distance learning: Issues for future practice and research, *Distance Education*, 21:2, 260-277
4. Swan, K. (2003), "Learning effectiveness online: what the research tells us", *Elements of Quality Online Education, Practice and Direction*, Vol. 4 No. 1, pp. 13-47.
5. Tang, H. H. H. and Tsui, C. P. G. (2018), "Democratizing higher education through internationalization: the case of HKUSPACE", *Asian Education and Development Studies*, Vol. 7. No. 1, pp. 26-41.

УДК 378.37.091

STEM-ОСВІТА ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ

*Мірошник В.І., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний університет "Чернігівський
колегіум" імені Т.Г.Шевченка, м. Чернігів*

STEM-освіта – це низка курсів або програм навчання, що готує учнів до успішного працевлаштування, до освіти після школи та вимагає більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять. Головний акцент зроблено на вивченні природничих та точних наук [2].

STEM-освіта поєднує в собі точні науки з креативним підходом. Саме тому навчальний матеріал засвоюється учням більш ефективно. Учні вчаться мислити оригінально, не шаблонно; розуміють матеріал для вивчення комплексно, формуються навички критичного мислення, вміння приймати рішення, застосування базових знань в житті [1]. В свою чергу педагогам STEM-освіта дозволяє відходити від звичайних систем оцінювання та використовувати нестандартні підходи та методи навчання.

Розвиток STEM-освіти у закладах освіти забезпечується на певних рівнях:

початковий – стимулювання допитливості та підтримка інтересу до навчання і пошуку знань, мотивація до самостійних досліджень, створення простих приладів, конструкцій, науково-технічна творчість;

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА Панченко М.Г.....	27
МЕДІАОСВІТА В ІНФОРМАЦІЙНИХ ХАБАХ Балан Т.Р., Прокопенко Л.І.....	30
МОТИВАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ Велика К.І.....	31
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ШКОЛИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ ПОРУШЕННЯ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ Висіцька А.Е., Ратушинська А.С.....	33
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ Тітова Л. О.....	36
РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ БІОЛОГІЧНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ГАЛУЗЕЙ Мекед О.Б.....	38
САМОПЛАГІАТ - ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ? Зошак Л.М.....	40
СОЦІАЛЬНА ВЗАЄМОДІЯ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Зелінська В.А.....	42
СТЕМ-ОСВІТА ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ Мірошник В.І.....	45
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНІСТЬ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ РЕАЛІЙ Цвид-Гром О.П.....	47
ТРУДНОЩІ ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ Резнік В.Г.....	49
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ДОПОМОГОЮ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ Дика Л.Л., Дика О.Б.....	51
ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ Волинець І.М.....	54